

KTO JE JEŽIŠ KRISTUS?

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: *Luk 4,16–30, 6,5, 9,18–27, Ef 1,3–5; 2Pet 1,16–18*

ZÁKLADNÝ VERŠ

A za koho ma pokladáte vy?, opýtal sa ich. Peter odpovedal: Za Božieho Mesiáša. (Luk 9,20)

Kto je Ježiš Kristus?

Táto otázka nie je filozofickým ani sociologickým cvičením či chytákom. Súvisí so samotnou podstatou toho, kým je človek – a ešte viac s tým, čo môže očakávať od budúcnosti.

Ľudia môžu obdivovať Ježišove skutky, vážiť si jeho slová, chváliť jeho trpezlivosť, podporovať jeho nenásilie, tliekať jeho rozhodnosť, oslavovať jeho nesebeckosť a nemo zostať stáť nad krutosťou, ktorá ukončila jeho život. Mnohí môžu byť dokonca pripravení prijať Ježiša ako dobrého človeka, ktorý sa usiloval napraviť, čo sa dalo – priniesť spravodlivosť tam, kde víťazila nespravodlivosť, ponúknuť uzdravenie, kde choroba prinášala bolesť a priniesť útechu, kde bolo utrpenie.

Áno, Ježiš by si veľmi ľahko mohol zaslúžiť titul najlepšieho učiteľa, revolucionára, dokonalého vodcu a psychológa, ktorý vie preniknúť do hĺbok ľudskej duše. Tým všetkým bol. Bol však aj niekým oveľa významnejším.

Nič z toho, čo sme vymenovali, sa ani len nepribližuje k odpovedi na najdôležitejšiu otázku, ktorú Ježiš položil: „Za koho ma pokladáte vy?“ (Luk 9,20)

Je to otázka, ktorá si vyžaduje odpoveď. Odpoveď na túto otázku je odpoveďou na osud celého ľudstva.

REAKCIE NA JEŽIŠA

Ján poslal k Pánovi dvoch svojich učeníkov s otázkou: Ty si ten, čo má prísť, alebo máme čakať iného? Keď učeníci prišli k nemu, povedali: Ján Krstiteľ nás poslal k tebe opýtať sa, či si ty ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať na iného? – Práve v tú hodinu mnohých uzdravil z neduhov, chorôb, z moci zlých duchov a mnohým slepým daroval zrak. Odpovedal im teda: Chodte, oznámte Jánovi, čo ste videli a počuli: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú z mŕtvych a chudobným sa hlása evanjelium. (Luk 7,18b–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Pri čítaní evanjelií a ostatných častí Novej zmluvy zistíme, že obsahujú nielen neuveriteľné správy o tom, čo Ježiš urobil, ale – a to je oveľa dôležitejšie –, kým Ježiš bol. (Samozrejme, to čo Ježiš robil, veľmi silno dokazujú tvrdenia o tom, kým bol.) Tieto tvrdenia – že je Boh, že je Spasiteľ, že on jediný je cestou k večnému životu – si zasluhujú našu pozornosť. Obsahujú totiž informácie, ktoré majú večné dôsledky pre každú ľudskú bytosť.

Prečítaj si Luk 4,16–30. Všimni si reakcie ľudí na Ježišovo konanie. Prečo podľa teba takto reagovali? (Pozri aj Ján 3,19.)

Poslucháči v jeho domove boli najprv nadšení, že uvidia Ježiša, ktorý sa po uskutočnení mnohých zázrakov a divov vrátil do Nazareta. „A všetci mu prisvedčali a divili sa ľúbezným slovám, vychádzajúcim z jeho úst, a hovorili: Či nie je toto syn Jozefov?“ (Luk 4,22 Roh) Ich reakcia na Ježišovo napomenutie však ukázala na skutočného ducha, ktorý ich ovládal.

Prečítaj si Luk 7,15–22. Čo chcel Ján Krstiteľ vedieť o Ježišovi Kristovi? Prečo túto otázku položil?

Ján Krstiteľ pripravoval cestu pre Ježišov príchod. Bol to on, kto Ježiša verejne označil za „Baránka Božieho“ (Ján 1,29.36). Ale aj jeho duše sa zmocnili dotieravé pochybnosti. Chcel vedieť: „Ty si ten, čo má prísť, alebo máme čakať iného?“ (Luk 7,19)

Všimnite si, že Ježiš neodpovedal na Jánovu otázku priamo. Namiesto toho poukázal na skutky, ktoré boli samy osebe hlasným svedectvom: „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú z mŕtvych a chudobným sa hlása evanjelium.“ (Luk 7,22) Môžeme povedať, že Ježiš nepotreboval dať Jánovi priamu odpoveď, lebo jeho skutky boli dostatočným svedectvom o tom, kým je. Zvlášť aj preto, že starozmluvné predpovede jasne charakterizovali Boží príchod (Iz 35,4–7).

APLIKÁCIA

- **V určitom zmysle mohla Ježišova odpoveď vyvolať u Jána ešte väčší údiv a pochybnosti. Ved' ak má Ježiš moc robiť všetky tie zázraky, prečo musím ja trpieť vo väzení? Kto z nás, vystavený osobnej tragédii, si nekládal podobnú otázku: Ak je Boh všemocný, prečo sa mi toto deje? Prečo je Ježišov kríž – a všetko, čo predstavuje a zaslubuje – jedinou odpoveďou na naše otázky?**

SYN BOŽÍ

Anjel pokračoval: Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Hľa, počneš, porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On sa bude volať synom Najvyššieho a Pán, Boh, mu dá trón jeho otca Dávida. Bude kraľovať nad Jákobovým domom naveky a jeho kráľovstvu nebude konca. Mária odpovedala anjelovi: Ako sa to stane? Ved' ja nepoznám muža. Anjel jej odpovedal: Duch Svätý zostúpi na teba a zatôni ťa moc Najvyššieho, a preto aj dieťa bude sväté a bude sa volať Božím Synom. (Luk 1,30–35)

„Syn človeka“ a „Syn Boží“ patria medzi mená, ktoré v evanjeliách označujú, kým Ježiš je. Prvé ukazuje na vteleného Boha a jeho ľudský rozmer. Druhé ukazuje na jeho božský rozmer ako druhú osobu Božstva. Keď ich vnímame súčasne, vedie nás to k uvažovaniu nad zázrakom, ktorý sa nachádza v Ježišovi Kristovi – Boh, ktorý je súčasne božský aj ľudský. Je to niečo, čo si môžeme len veľmi ťažko predstaviť, zdá sa to neuchopiteľné. To však nič nemení na tejto nádhernej pravde a úžasnej nádeji, ktorá z nej vyplýva.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Luk 1,31–35 a 2,8–11. Čo tieto verše hovoria o tom, kto je Ježiš?

Anjel hovorí, že „Ježiš“ bude „synom Najvyššieho“ a „Pán, Boh, mu dá trón jeho otca Dávida“ (Luk 1,31.32). Ježiš je Boží Syn. Je tiež Kristus (Mesiáš, Pomazaný), ktorý obnoví Dávidov trón – nie ako pozemský záchranca, ale v eschatologickom zmysle – tým, že s konečnou platnosťou porazí satanovo uzurpovanie si nároku na Boží trón. Anjel oznámil pastierom, že dieťaťko v jasličkách je „Spasiteľ, Kristus Pán“ (Luk 2,11).

Titul „Boží Syn“ nielen potvrdzuje Ježišovo postavenie ako Boha, ale zjavuje aj blízky, hlboký vzťah, ktorý mal s Bohom Otcom, kým bol Ježiš na zemi.

Vzťah, ktorý je medzi Otcom a Synom, nie je taký, ako náš vzťah k Bohu. Kým náš vzťah je výsledkom Kristovho diela ako Stvoriteľa a Vykupiteľa, jeho synovský vzťah k Otcovi je založený na večnom vzťahu a večnej existencii troch osôb Božstva. Vďaka svojej božskej prirodzenosti má Ježiš ten najužší možný vzťah k Otcovi.

„Ježiš vraví: *Od môjho Otca, ktorý je v nebesiach.* (Mat 18,19) Akoby svojim učeníkom pripomínal, že hoci je s nimi spojený ako človek, spolu s nimi znáša ich ťažkosti a spolucíti s nimi v ich trápení, svojím božstvom je spojený s trónom Večného.“ (DA 442; TV 309)

- **Skutočnosť, že Ježiš je v tom najhlbšom zmysle Boh, ponúka mnoho dôsledkov. Asi tým najvýznamnejším je, že hoci bol Boh, Ježiš sa ponížil nielen tým, že sa stal človekom, ale aj tým, že sa v ľudskom tele stal obeťou za nás. Hovoríme o Bohu! Naša úžasná nádej pre dnešok aj pre budúcnosť je postavená práve na tom, aký je Boh a čo pre nás urobil a robí. Čo pre teba znamená, že Ježiš je skutočným Bohom?**

APLIKÁCIA

SYN ČLOVEKA

Ved' čo osoží človeku, keby celý svet získal a samého seba by stratil či poškodil? Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov. (Luk 9,25.26)

Ale odteraz bude Syn človeka sedieť po pravici Božej moci. Tu všetci povedali: Si teda Boží Syn? Odpovedal im: Vy hovoríte, že som. (Luk 22,69.70)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Hoci Ježiš si bol plne vedomý toho, že je Synom človeka aj Božím Synom (Luk 22,67–70), Spasiteľ samého seba najčastejšie označoval ako „Syn človeka“. Nikto iný ho tak nikdy neoslovil. Ježiš je takto pomenovaný už len v Štefanovej reči (Sk 7,56) a v Zj 1,13 a 14,14. Toto pomenovanie sa objavuje v evanjeliách 80-krát, z toho 25-krát u Lukáša. Ukazuje to na Lukášov hlboký záujem o ľudský rozmer Ježiša Krista ako človeka, ktorého poslal Boh, aby priniesol dobrú správu o spasení.

„Ľudský rozmer Božieho Syna je pre nás všetkým. Je zlatým putom, ktoré viaže naše duše ku Kristovi a prostredníctvom Krista k Bohu. O tom by sme mali premýšľať, tým by sme sa mali zaoberať. Kristus bol skutočným človekom. Svoju pokoru dokázal tým, že sa stal človekom. Bol však Bohom, ktorý na seba vzal ľudské telo.“ (1SM 244)

Titul „Syn človeka“ prináša u Lukáša rôzne pohľady na prirodzenosť, poslanie a osud vteleného Ježiša:

- (1) Tento titul ukazuje na Ježiša ako na človeka (Luk 7,34) bez pozemskej adresy a bezpečia (Luk 9,58).
- (2) Lukáš používa tento titul, aby ukázal na Kristovu božskú prirodzenosť a postavenie: lebo „Syn človeka je pánom aj nad sobotou.“ (Luk 6,5) On je teda Stvoriteľ, ktorý má moc odpúšťať hriechy (Luk 5,24).
- (3) Aby Ježiš zavřil spasiteľské dielo pripravené Trojicou pred stvorením sveta (Ef 1,3–5), Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť stratených (Luk 9,56; 19,10). Ježiš sám však povedal, že na to, aby bolo vykúpenie zavřené, „Syn človeka musí mnoho trpieť, byť zavrhnutý... Musí byť zabitý a tretieho dňa vzkriesený.“ (Luk 9,22) Syn človeka si bol vedomý cesty, ktorú musí podstúpiť a ceny, ktorú musí zaplatiť, aby zachránil ľudstvo z hriechu. Toto Ježišovo sebaepochopenie ukazuje nielen na božský pôvod plánu vykúpenia, ale aj na Kristovo ľudské podriadenie sa tomuto plánu.
- (4) Všimnite si, aký úplný obraz Mesiáša prináša Lukáš: Kristus vedel o kríži, ktorý ho čaká (Luk 18,31–33), o zrade (Luk 9,44), o svojej smrti ako naplnení proroctiev (Luk 22,22), o svojom ukrižovaní a vzkriesení (Luk 24,7; pozri aj Luk 11,30) a o svojej úlohe ako nášho prostredníka pred Otcom (Luk 12,8).
- (5) Lukáš vníma Syna človeka v eschatologickej perspektíve ako toho, ktorý sa vráti na zem, aby odmenil svätých a ukončil veľký spor (Luk 9,26; 12,4; 17,24.26.30; 21,36; 22,69).

APLIKÁCIA

- Titul „Syn človeka“ má veľmi široký význam. Ukazuje nielen na to, kým Kristus bol, ale aj na to, čo prišiel vykonať a ako zavří plán našej záchranu. Ktorý z týchto významov je pre teba najdôležitejší?

BOŽÍ MESIÁŠ

Raz sa osamote modlil. Boli s ním jeho učeníci. Opýtal sa ich: Za koho ma ľudia pokladajú? Oni odpovedali: Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a ďalší hovoria, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov. A za koho ma pokladáte vy?, opýtal sa ich. Peter odpovedal: Za Božieho Mesiáša. (Luk 9,18–20)

Prečítaj si Luk 9,18–27. V čom spočíva podstata Ježišovej otázky? Čo sa z Ježišových slov mohli učeníci naučiť o ňom a o tom, čo znamená nasledovať ho?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

„Za koho ma pokladáte?“ (Luk 9,20) Otázka, ktorú Ježiš položil pred dvetisíc rokmi, sa naliehavo vynára pred každým z nás. Ľudia na ňu odpovedali rôznymi spôsobmi: veľký učiteľ, hlboký etik, stelesnenie pravdy, príklad sebaobetavosti, neohrozený prorok, sociálny reformátor. Veľký príklad pre všetko, čím by ľudská bytosť mala byť. Nič sa však nevyrovná vyznaniu, ktorým na Ježišovu otázku reagoval Peter.

Po tom, ako Ježiš zjavil svoju autoritu nad prírodou (Luk 8,22–25), svoju moc nad démonmi (Luk 8,26–35), silu nad chorobami (Luk 5,12–15; 8,43–48), svoju schopnosť nasýtiť obrovský zástup takmer z ničoho (Luk 9,13–17) a svoju moc nad smrťou (Luk 8,51–56), stavia učeníkov pred dve otázky: Čo si o ňom myslia ostatní? Čo si o ňom myslia oni sami? Nepýtal sa preto, aby sa dozvedel niečo nové, o čom by sám nevedel. Pýtal sa, aby im pomohol pochopiť, že to, kým je, bude od nich vyžadovať odovzdanie sa, ktoré ich bude stáť všetko.

„Naše poznanie o Ježišovi nemôže byť nikdy z druhej ruky. Môžeme vedieť o každom názore, ktorý v minulosti niekto v súvislosti s Ježišom vyslovil. Môžeme byť zoznámení so všetkými náukami o Kristovi, ktoré ľudia kedy sformulovali. Môžeme byť schopní prísť s odborným zhrnutím názorov o Ježišovi, s ktorými prišli veľkí myslitelia a teológovia. To však neznamená, že sme kresťanmi. Kresťanstvo totiž nespočíva v tom, čo vieme a poznáme o Kristovi, ale v tom, že poznáme Krista. Ježiš Kristus očakáva našu osobnú odpoveď. Nespýtal sa len Petra, pýta sa každého z nás: *Za koho ma pokladáš?*“ (BARCLAY, William. *The Gospel of Matthew*, zv. 2. Philadelphia: Westminster Press, PA, 2000, s. 138.) Naša odpoveď na Ježišovu otázku by v ničom nemala zaostávať za Petrovým vyznaním: Ježiš je „Boží Mesiáš“ (Luk 9,20). Mesiáš (Kristus, Pomazaný) nie je politickým osloboditeľom, ale Spasiteľom, ktorý vyslobodí ľudstvo z područia satana a hriechu a uvedie kráľovstvo spravodlivosti.

- **Nestačí vedieť, kým Ježiš bol. Oveľa dôležitejšie je poznať ho pre seba (mať osobné svedectvo, kým je Ježiš pre mňa). Keď povieme, že Ježiša poznáme, čo o ňom vlastne vieme? Čo ťa tvoje osobné poznanie Ježiša naučilo o ňom a o tom, aký je?**

APLIKÁCIA

PREMENENIE

Asi osem dní po týchto slovách vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. Počas modlitby sa jeho tvár zmenila a jeho odev zažiaril belobou ako blesk. A hľa, rozprávali sa s ním dvaja muži – Mojžiš a Eliáš. Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho smrti, ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme. ...A kým to hovoril, utvoril sa oblak a zahalil ich. Keď sa ocitli v oblaku, zmocnil sa ich strach. Z oblaku zaznel hlas: Toto je môj vyvolený Syn, jeho počúvajte. (Luk 9,28–35)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si záznam o Ježišovom premenení vo všetkých troch evanjeliách (Luk 9,28–37; Mat 17,1–9; Mar 9,2–8). (Prečítaj si aj Petrov záznam očitého svedka tejto udalosti a všimni si pravdu, ktorú Peter vyvodzuje z tejto skúsenosti. Pozri 2Pet 1,16–18.) Aké dodatočné informácie o tejto udalosti prináša Lukáš? Prečo je to podľa teba dôležité?

Lukáš svoje rozprávanie o Ježišovom premenení začína detailom, ktorý Matúš ani Marek nezaznamenávajú: Ježiš vzal Petra, Jána a Jakuba na vrch „modliť sa“ (Luk 9,28). Ježiš uprel svoj pohľad a myseľ smerom na Jeruzalem a predpovedal cestu utrpenia, ktorá bola pred ním. Chcel si byť istý, že jeho konanie bude v súlade s Božou vôľou. V takýchto chvíľach je modlitba jediný spôsob, ako nájsť istotu a dôveru. Počas modlitby sa na Ježišovi zjavila Božia sláva: „jeho tvár sa zmenila a jeho odev zažiaril belobou ako blesk“ (Luk 9,29).

Počas Ježišovho premenenia sa zjavili aj Mojžiš a Eliáš, ktorí „hovorili o jeho smrti, ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme“ (Luk 9,31). Výraz „o jeho smrti“ znie v gréčtine *exodos* (nám známej skôr v polatinčenej verzii *exodus*) a možno ho chápať dvomi spôsobmi. (1) Môže obrazne znamenať „smrť“ (tak majú SEkP, Roh a SEvP) – v tomto zmysle sa toto slovo nepoužíva v gréčtine príliš často. V našom verši by označovalo Ježišovu smrť v Jeruzaleme. (2) *Exodos* ako „odchod“ (tak má RKC preklad), ktorý mal Ježiš zavrieť v Jeruzaleme; veľkolepý zachraňujúci *exodus*, ktorý priniesie vyslobodenie z hriechu.

Stretnutie Ježiša s Mojžišom a Eliášom sa skončilo Božím potvrdzujúcim hlasom z nebies: „Toto je môj milovaný Syn, jeho počúvajte.“ (Luk 9,35) Pri premenení bol Ježiš zahalený do slávy, opäť bolo potvrdené jeho synovstvo a zaznelo aj to, že naše vykúpenie bude Ježiša stáť jeho vlastný život. Práve preto Otec z nebies povedal: „Jeho poslúchajte.“ Bez poslušnosti a oddanosti Ježišovi neexistuje učenie.

APLIKÁCIA

- Ellen Whiteová napísala, že títo muži (Mojžiš a Eliáš), ktorí „mali prednosť pred anjelmi pri Božom tróne, prišli sa zhovárať s Ježišom o jeho utrpení a povzbudiť ho ubezpečením o súcite celého neba. Predmetom ich rozhovoru bola nádej sveta, spasenie každého človeka.“ (DA 425; TV 295) Dokonca aj Ježiš, ktorý priniesol mnohým povzbudenie, túžil po úteche a povzbudení. Kto z tvojho okolia potrebuje práve teraz slová útechy a povzbudenia? Kto potrebuje praktickú pomoc? Ako sa pozeráš na kazateľov a učiteľov – kto im prináša povzbudenie a útechu?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Odmietnime tie otázky týkajúce sa Kristovej ľudskej prirodzenosti, ktoré by mohli viesť k nepochopeniu. Pravda leží blízko cesty pochybností. Keď hovoríme o Kristovej ľudskej prirodzenosti, dávajme si veľmi veľký pozor na absolútne tvrdenia, aby v nich niekto nenašiel viac, než sme chceli povedať. Ak by sa to stalo, potom by to, čo vieme o jeho ľudskej prirodzenosti, mohlo byť znejasnené alebo zahmlené tým, čo vieme o jeho božskej prirodzenosti. Jeho narodenie bolo Božím zázrakom... Nikdy v žiadnom smere nezanechajme v ľudskej mysli ani náznak dojmu, že by v Kristovi bol čo i len náznak hriechu alebo sklonov k nemu, alebo že v akomkoľvek zmysle podľahol porušenosti. Ježiš bol pokúšaný vo všetkom tak ako my, a napriek tomu je nazvaný *ten svätý*. Skutočnosť, že Kristus bol pokúšaný vo všetkom ako my, a napriek tomu bol bez hriechu, je záhadou, ktorá je pre smrteľníkov nevysvetliteľná. Kristovo vtelenie vždy bolo a zostane tajomstvom.“ (5BC 1128.1129)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečítaj si uvedený citát o Kristovej ľudskej prirodzenosti. Potrebujeme si uvedomiť, že Ježišovu ľudskú prirodzenosť – podobne ako jeho božskú prirodzenosť – nikdy úplne nepochopíme. „Kristovo vtelenie vždy bolo a zostane tajomstvom.“ Prečo by sme mali byť opatrní a nesúdiť prirýchlo tých, ktorí tomuto „tajomstvu“ rozumejú inak ako my?
2. Uvažujte spoločne nad tým, čo sa udialo na Vrchu premenenia. Čo robili vybratí učeníci tesne predtým, než sa táto úžasná udalosť v dejinách vykúpenia udiala? Spali. V čom to môže byť poučením pre nás dnes – jednotlivcov aj cirkev –, keď očakávame ďalšiu veľkú udalosť v dejinách vykúpenia: Ježišov druhý príchod?
3. Prečítajte si niektoré z tých textov, kde Ježiš hovorí o sebe. Prečo je vo svetle týchto textov úplne chybná myšlienka, že Ježiš bol iba veľký človek, významný prorok alebo duchovný vodca? Prečo máme len dve možnosti: Uznať, že je tým, za koho sa vyhlasoval, alebo ho jednoducho považovať za pomätenca a niekoho, kto zavádzal a klamal iných. Prečo nie je žiadna iná možnosť?